

ØKONOMI: Slik tror hun Norge vil klare økonomikrise s. 10

12. - 18. AUGUST 2011
NUMMER 28 / 59. ÅRGANG

nytid

WWW.NYTID.NO

NORGES GLOBALE UKEMAGASIN

Tvitret for fattige s. 28

På flukt

Alle snakket om kjærlighet.
Men hvorfor er det da så
mye hat i Norge nå?

Side 16-25

Tendenser.

Ukas kultur
og politikk
analysert

Ukasmusikk.

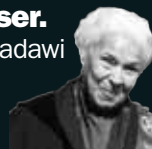
Øya-
festivalen

side 50

Utengrenser.

Nawal El-Saadawi
om terror
i Norge

side 42

Ukasfilm.

Islands
krakk

side 46

KR 39

Fred i en ny tid.

NORGES FREDSRÅDS 24 MEDLEMSORGANISASJONER OM KRIG OG FRED.
INGUNN ELISABETH BJØRNSTAD.
PEACE BRIGADES INTERNATIONAL – NORGE

«Væpnede styrker ingen adgang»

«Den væpnede konflikten i Colombia er over», uttalte presidenten for den nasjonale kommisjonen for oppreisning og forskning, Eduardo Pizarro, i 2009. Virkeligheten ser annerledes ut. Nå tar lokalbefolkningen tryggheten i egne hender.

Caño Manso, Colombia. I 2010 seilte Colombia opp som landet med flest interne flyktninger i verden. Så mange – så usynlige. Leger Utén Grenser beskriver Colombia nylig som en av verdens 10 glemte kriser. I år stengte Norge sin ambassade til landet.

«Dere burde heller dra til Cartagena», sier militæroffiseren idet han registrerer passene våre. «Der finner dere lange strender og utsøkt rom». Vi har blitt stoppet på en militærpost midt i et tilsynelatende fredelig ingenmannsland i det nordøstre Colombia. Men dette er et av de mest konflikthøye og militariserede områdene i Colombia, preget av kamper mellom geriljagrupper, narkotikabandere, paramilitære styrker og den colombianske hæren.

Midt oppi dette kjemper sivilbefolkningen daglig for ikke å havne mellom barken og veden. «Hva skal dere her egentlig?», mumler offiseren idet han vinker oss av gårde, «her er det ingenting som skjers».

Tømme havet for å drepe fisken

Men vi vet at her er det alt annet enn «ingenting som skjers». Vi befinner oss ved elven Curbaradó i Colombia, like ved grensen til Panama. Jeg er med organisasjonen Peace Brigades International (PBI) som jobber med beskyttelse av menneskerettighetsforkjempere og lokalsamfunn. I dette området ble det i 1997 satt i gang en militær operasjon som endte med brente landsbyer, drap og forsvinninger av sivile. 7000 mennesker ble drept på flukt.

Begrunnelsen var at man en gang for alle måtte kvitte seg med geriljaen i området. Metoden var «å tømme havet for å drepe fisken»-strategien. For å få bukt med fisken (geriljaen) måtte man sørge for at den ikke hadde noe hav å svømme i (befolkningen).

I dag har åtte lokalsamfunn av småbøn-

der vendt tilbake. Men den statlige beskyttelsen av sivilbefolkningen er forverrende, og bondene befinner seg i kryssilden mellom de væpnede aktørene – tvunget til å finne egne mekanismer for å beskytte seg mot de væpnede gruppene i konflikten.

Selvbeskyttelse

Vi ankommer lokalsamfunnet Caño Manso om ettermiddagen. Etter to timer på motorsykkeltaxi på noe som knapt kan kalles en vei, er vi endelig framme. «Humanitær sone: væpnede styrker ingen adgang», står det på porten.

Etableringen av humanitære soner er et initiativ fra de lokale bondene, en form for selvbeskyttelse mot den væpnede konflikten. Gjerdet og skilt blir satt opp rundt landsbyene, herunder både statlige sikkerhetsstyrker og illegale væpnede grupper, at det er forbudt fra å komme inn. Lokalsamfunnene vil leve i fred uten å bli blandet inn i konflikten.

Humanitære organisasjoner frykter nedleggelsen av ambassaden vil gjøre det enklere for norske myndigheter å legge engasjementet for Colombia i skrivebordsskuffen.

Den Inter-amerikanske menneskerettighetsdomstolen støtter opprettelsen av de humanitære sonene som en «positiv mekanisme for beskyttelse av sivilbefolkningen fra handlinger utført av ulike væpnede grupper i området».

Rundt den humanitære sonen Andalucaía er bondene i gang med å hogge ned vegetasjon for så å sette opp et gjerdet rundt landsbyen, samt et skilt med en beskjed til de væpnede gruppene.

«Ikke ta bilder av de der», får jeg beskjed om fra en av bondene idet vi passerer en gruppe arbeidere som jobber på plantasjonen. En av mennene svinger macheten unaturlig sakte i det vi går forbi, og understreker spenningen mellom bondene som har returnert og arbeiderne på plantasjonen.

Siden fordrivelsen i 1997 har store skilsker tatt over områdene, og ved retur møter bondene trusler fra væpnede grupper og andre som har interesser i landområdene. I 2007 ble bananprodusenten Chiquita dømt for å ha engasjert paramilitære grupper for å drive folk på flukt fra landområder der de ønsket å dyrke bananer.

Lokal beskyttelse ikke nok

Men man kan spørre seg om denne mekanismen er beskyttelse nok. En grav som er plassert like ved lokalsamfunnets skole vitner om noe annet. Vi møter tilfeldigvis på småbonden Enrique Petro ved Andalucaía. Han forteller at han ble drept fra hjemmet sitt i 1997, da landsbyen ble bombet. I 2006 var han den første til å vende tilbake.

Petro er en beskjeden mann og bukker forsiktig idet vi stopper for å hilse på. I september 2007 ble brødrene Ualberto og Miguel Hoyos forsøkt drept utenfor huset hans. De hadde spilt en viktig rolle i returneringen av 80 familier til området. Et år senere var ikke gjerdet nok til å stenge konflikten ute. Ualberto Hoyos ble funnet skutt og drept inne i den humanitære sonen.

Historien til Ualberto Hoyos gjentar seg. De humanitære sonene er ikke nok til å beskytte lokalbefolkningen mot konflikten, og det internasjonale samfunn glimrer med sitt svar. Norge var aktiv i fredsprosessen i Colombia så lenge den pågikk, men mange humanitære organisasjoner frykter at nedleggelsen av ambassaden vil gjøre det

BYGGER FORSVAR: Konflikten i Colombia preges av kamper mellom gerilja, statlige aktører, paramilitære grupper og narkotikabandere. For å beskytte seg setter småbønder opp gjerdet og skilt rundt landsbyene med beskjed til de væpnede gruppene om at de vil holdes utenfor konflikten. FOTO: ADRIAN BERN JOHANSEN/PBI NORGE

enklere for norske myndigheter å legge engasjementet i skrivebordsskuffen.

Nytt håp for ofrene?

Bondenes ønske om å vende tilbake konkurrerer med frykten om hva som venter dem – og det med god grunn. Bare i 2010 ble 40 ledere for lokalsamfunn drept. Oppmerksomheten rundt konflikten øre nådde imidlertid et nytt nivå i 2010 gjennom et lov-

forslag som anerkjenner ofrenes rettigheter, samt en lov som foreslår restitusjon av to millioner hektar stjålet land.

Men historiene til Enrique Petro og Ualberto Hoyos viser at det koster å kjempe for retten til jorda i Colombia. Det er langt mellom hvilke rettigheter befolkningen har på papiret, og hvilke rettigheter de har i realiteten.

Tilbake i Caño Manso og Andalucaía er

det en annen virkelighet. Vi befinner oss langt fra politikere som lover at jorda skal gis tilbake til småbondene, fra storselskapenes byråkrater som påstår at plantasjens skaper økonomisk vekst for innbyggerne, og fra dokumentene som hevder at det ikke lenger finnes paramilitære.

Innenfor gjerdet prøver småbondene å leve et normalt liv. Ualberto Hoyos' grav minner oss på at gjerdene ikke er nok. ■

WWW.NYTID.NO

NORGES GLOBALE UKEMAGASIN

Mest sitert 2008 - 2010

Prøv Ny Tid 5 uker: Kun kr 99

SMS: NT til 2007

Mail: abo@nytid.no Tlf: 22 07 42 90